

راهکارهای ایجاد محبت اهل بیت علیهم السلام در فرزندان

دکتر راضیه علی اکبری*

مقدمه

محبت می تواند سازنده شخصیت و رشددهنده آدمی به سمت کمال و موتوری قوی، برای حرکت به سمت تمام خوبی ها باشد. با ایجاد محبت، روح محبوب و محبّ به هم پیوند می خورد، محبّ به محبوب نزدیک می شود و به رنگ او در می آید. در این میان چه محبتی برای یک مسلمان، بهتر از محبت اهل بیت علیهم السلام می تواند وجود داشته باشد؟ محبت اهل بیت علیهم السلام، اکسیری است که اگر در وجود هر مسلمانی قرار گیرد، مس وجودش را طلا می کند. دلبستگی مسلمانان به ائمه اطهار علیهم السلام، زمینه بهتری برای تربیت صحیح و کسب سجایای اخلاقی و انسانی پدید می آورد. کودکان و نوجوانانی که با اهل بیت علیهم السلام مرتبط هستند، به مراتب کمتر در معرض انحراف و خصالت های ناپسند و آلودگی های اخلاقی قرار می گیرند. بنابراین ایجاد عشق به اهل بیت علیهم السلام در قلب فرزندان، می تواند زمینه تربیت صحیح دینی را در وجود آنان شکوفا نموده و آنان را از انحرافات و کجروی ها باز دارد. مقاله حاضر راهکارهای ایجاد محبت اهل بیت علیهم السلام در فرزندان را تبیین می نماید.

تعریف محبت

مقصود از محبت در این مقاله، دوستی و نهایت عشق ورزیدن به خاندان پیامبر صلی الله علیه و آله است که در متون دینی و روایات با واژه هایی مانند «مودّت، محبت و ولایت» یاد شده است. غزالی در کتاب *احیاء علوم الدین*، در تعریف حبّ و بغض می گوید:

* دکترای کلام اسلامی و مدرس حوزه و دانشگاه.

«حبّ، عبارت است از میل طبع به شیء‌ای که در ادراکش لذت است و بغض، عبارت است از نفرت طبع به شیء‌ای که در ادراکش درد، تعب و سختی نهفته باشد». ^۱ بنابراین محبّت، حالتی است که در دل یک موجود نسبت به چیزی که با وجود او ملایمت و با تمایلات و خواسته‌های او تناسبی داشته باشد، پدید می‌آید. ^۲

نقش مؤثر والدین در تربیت فرزند

فرزند، موهبتی الهی است و رابطه معنوی والدین و فرزندان، هر دو را از رحمت‌های واسعه ربوبی بهره‌مند می‌کند. ^۳ از آنجا که شخصیت فرزندان بر اساس داده‌های ذهنی والدین شکل می‌گیرد، آن‌ها نقش بسزایی در ایجاد محبت اهل‌بیت علیهم‌السلام در ذهن و قلب فرزندان دارند و البته مادر از تأثیرگذاری بیشتری برخوردار است. امام خمینی رحمته‌الله فرموده است: «مربی انسان‌ها، زن است. سعادت و شقاوت کشورها، بسته به وجود زن است. زن با تربیت خودش، انسان درست می‌کند و با تربیت صحیح خودش، کشور را آباد می‌کند...». ^۴ از همین رو است که امام علی علیه‌السلام بعد از شهادت حضرت زهرا علیها‌السلام، دقت بسیاری برای انتخاب همسر داشت.

راه‌های ایجاد محبت اهل‌بیت علیهم‌السلام در فرزندان

الف) رهیافت‌های مراقبتی

مهم‌ترین عامل ایجاد محبت اهل‌بیت علیهم‌السلام در قلب فرزندان، به کار گرفتن راهکارهای مراقبتی است. باید زمینه‌های روحی و آمادگی‌های قلبی فرزندان را در نظر گرفت و موانع را زدود تا با ایجاد استعداد این هدیه الهی در وجود آن‌ها، حلاوت و لذت این عشق مقدس و هدیه آسمانی را درک کنند. این محبت از محبت‌ها جداست

عشق محبوب خدا، عشق خداست ^۵

۱. محمد غزالی؛ *احیاء علوم‌الدین*؛ ج ۴، ص ۲۵۷.

۲. محمدتقی مصباح یزدی؛ *اخلاق در قرآن*؛ ج ۱، ص ۳۶۰-۳۵۹.

۳. محمدجواد طبسی؛ *حقوق فرزندان در مکتب اهل‌بیت علیهم‌السلام*؛ ص ۳۴.

۴. سید روح‌الله خمینی؛ *صحیفه امام*؛ ج ۷، ص ۳۳۹.

۵. جواد محدثی؛ *عشقی برتر*؛ ص ۴۸.

برای جای گیر شدن دوستی اهل بیت علیهم‌السلام در دل‌های فرزندان، باید قبل و بعد از ولادت آن‌ها برخی اصول را رعایت کرد.

۱. انتخاب همسر شایسته

دقت در انتخاب همسری ولایت‌مدار، موجب می‌شود که فرد بتواند در آینده در تربیت نسل ولایی موفق باشد.
گوهر پاک بیاید که شود قابل فیض

ورنه هر سنگ و گلی، لؤلؤ و مرجان نشود^۱

حاصل ازدواج زن و مرد صالح، فرزندانی معتقد و در نتیجه داشتن جامعه‌ای نیکو خواهد بود؛ زیرا توقع یک جامعه صالح، بدون اصلاح خانواده، کاملاً بی‌جا و خلاف حقیقت است.^۲ چنانکه پیامبر صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم فرموده است: «شیر، پایه و اساس تربیت است؛ چرا که صفات زن را به طفل منتقل می‌کند».^۳ قرآن کریم درباره نحوه تربیت حضرت مریم علیها‌السلام می‌فرماید: «پس خداوند او را به خوبی قبول کرد و به نیکویی پرورش داد و زکریا را سرپرست او کرد. هرگاه زکریا به محراب نزد مریم می‌رفت، نزد او روزی می‌یافت و می‌گفت: ای مریم! این از کجا برایت آمده؟ مریم می‌گفت: این از طرف خداست که خدا هر که را بخواهد، بی حساب روزی می‌دهد».^۴ در این آیه عوامل تربیت عبارتند از: «روح پاک مادر، جسم سالم، تعلیم و تربیت الهی و تغذیه پاک».^۵ انتخاب همسر شایسته، در هر یک از این عوامل تأثیرگذار است. چنانکه در نقلی آمده است:

ملا محمد تقی مجلسی، در تربیت فرزند خود (محمدباقر) اهتمام فراوانی داشت. شیی با فرزندش برای نماز و عبادت به مسجد رفت. محمدباقر در حال بازی در حیاط مسجد، مشک آبی را با سوزن سوراخ نمود و آب آن را بر زمین ریخت.

۱. سایت گنجور؛ غزلیات حافظ؛ غزل ۲۲۷.

<https://ganjoor.net/hafez/ghazal/sh/227>

۲. حسین انصاریان؛ نظام خانواده در اسلام؛ ص ۴

۳. حسین بن محمد تقی نوری؛ مستدرک الوسائل؛ ج ۱۵، ص ۱۶۳

۴. آل عمران: ۳۷.

۵. محسن قرآتی؛ تفسیر نور؛ ج ۲، ص ۵۳.

ملا محمد تقی با دیدن این صحنه ناراحت شد و به منزل رفت و جریان را برای همسرش تعریف کرد و علت را جویا شد! همسرش در پاسخ گفت: هنگام بارداری محمد باقر، روزی به منزل همسایه رفتم. درخت انار موجود در منزل ایشان، نظر مرا جلب کرد و با سوزنی یک انار را سوراخ کرده و مقداری از آب آن را چشیدم.^۱

۲. مراقبت‌های دوران جنینی و نوزادی

دقت‌های تربیتی و کیفیت تغذیه و حلال و حرام بودن، بر جسم و روان جنین تأثیرگذار است. برقراری ارتباط مادر با اهل بیت علیهم‌السلام در دوران جنینی و گفتن برخی اذکار و خوردن مقدار کمی تربت سیدالشهداء علیه‌السلام، به خواست الهی سبب ولایی شدن فرزند می‌شود. شرکت مادر در مجالس اهل بیت علیهم‌السلام، زیارت ائمه معصومین علیهم‌السلام، خواندن زیارت جامعه، عاشورا و حدیث کساء، تلاوت قرآن کریم، خوردن آب فرات و انجام دستورالعمل‌های بزرگان برای دوران بارداری نیز توصیه می‌شود. چنانکه امام علی علیه‌السلام فرموده است: «اگر مردم کوفه، کام نوزادان خویش را با آب فرات برداشته بودند، آن‌ها شیعه ما می‌شدند».^۲ امام صادق علیه‌السلام نیز فرموده است: «کام فرزندان خود را با تربت حسین علیه‌السلام بردارید که مایه امنیت (جسم و روان) کودک خواهد بود».^۳ در زندگی‌نامه بسیاری از بزرگان دین آمده است که مادران‌شان آنان را با وضو شیر داده‌اند.

من غم و مهر حسین، با شیر از مادر گرفتم

روز اوّل کامدم، دستور تا آخر گرفتم

بر مشام جان زدم یک قطره از بوی حسینی

سبقت از مشک و گلاب و نافه و عنبر گرفتم^۴

درباره زمینه‌سازی محبّ نمودن فرزند آدابی مانند اذان و اقامه گفتن نیز در گوش نوزاد هنگام تولد و نام نیک نهادن برای او آمده است. امام رضا علیه‌السلام فرموده است:

۱. علی ابراهیمی اقلیدی؛ اصول فرزندداری؛ ص ۷۸.

۲. محمد بن یعقوب کلینی؛ اصول کافی؛ ج ۶، ص ۳۸۹.

۳. حسین بن محمد تقی نوری؛ مستدرک الوسائل؛ ج ۱۵، ص ۱۳۹.

۴. جواد محدثی؛ عشق برتر؛ ص ۳۱.

«اولین نیکی پدر به فرزند خود، این است که او را به اسم خوبی نامگذاری کند».^۱ بی‌دقتی نسبت به حلال و حرام بودن غذای طفل، او را دچار تاریکی روحی و گاهی شقاوت دینی و دشمنی با اهل بیت علیهم السلام می‌کند؛ چنانکه امام حسین علیه السلام در بیان علت عدم تأثیرگذاری سخنانشان بر لشکریانِ عمر سعد در روز عاشورا فرمود: «شکم‌های شما از حرام انباشته شده است».^۲

ب) رهیافت‌های محبت‌افزایی

۱. معرفت‌افزایی

محکم‌ترین و پایدارترین عشق و محبت‌ها، در نتیجه افزایش معرفت به وجود می‌آید. پدر و مادری که نسبت به تربیت دینی فرزندان خود دغدغه دارند، ابتدا باید شناخت و آگاهی کودکان و نوجوانان خود را نسبت به اهل بیت علیهم السلام افزایش دهند؛ زیرا دوران کودکی و نوجوانی، فرصت خوبی برای دانش‌افزایی است. چنانکه امام علی علیه السلام فرموده است: «وَإِنَّمَا قَلْبُ الْحَدِيثِ كَالْأَرْضِ الْخَالِيَةِ مَا أَلْقِيَ فِيهَا مِنْ شَيْءٍ قَبِلَتْهُ».^۳ قلب نوجوان نارس مانند زمین خالی است؛ هر تخمی که در آن افشاندن شود، به خوبی می‌پذیرد». بنابراین والدین با توجه به شرایط معنوی موجود، باید محبت را از مراحل ساده و عاطفی در فرزندان ایجاد کنند و در مراحل بعدی با صحبت درباره زندگی و اخلاق اهل بیت علیهم السلام و ایجاد شناخت بیشتر، آن را تعمیق دهند تا محبت جزئی از وجود فرزند گردد.

این محبت می‌تواند فرزند را به حقیقت اسلام هدایت کند؛ چنانکه رسول‌خدا صلی الله علیه و آله و سلم می‌فرماید: «فرزندانتان را با محبت من و محبت خاندان من و محبت قرآن، تربیت کنید».^۴ هر چه این شناخت بیشتر در ذهن فرزندان پدیدار شود، پیروی فرزندان از اهل بیت علیهم السلام هم بیشتر خواهد شد؛ چنانکه رسول‌اکرم صلی الله علیه و آله و سلم فرموده است: «معرفت و شناخت آل‌محمد، برائت و نجات از دوزخ است و محبت آل‌محمد، جواز عبور از

۱. محمد بن یعقوب کلینی؛ اصول کافی؛ ج ۶، ص ۱۳.

۲. محمدباقر مجلسی؛ بحارالانوار؛ ج ۴۵، ص ۸.

۳. حسن بن علی ابن‌شعبه حرانی؛ تحف العقول؛ ص ۶۷.

۴. قاضی نورالله شوشتری؛ احقاق الحق؛ ج ۱۸، ص ۴۹۸.

صراط است و ولایت نسبت به آل محمد، امان از عذاب است.^۱ والدین برای ایجاد مهر امامان معصوم علیهم السلام در قلب فرزندان، باید به اندازه فهمشان درباره زندگی و اخلاق امامان علیهم السلام به ویژه رفتارشان با کودکان و نوجوانان صحبت کنند؛ چنانکه رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود: «ما گروه پیامبران مأموریم با مردم به اندازه فهمشان حرف بزنیم».^۲

برای مثال می توان درباره اهمیت محبت اهل بیت علیهم السلام و اینکه این محبت، اجر رسالت پیامبر صلی الله علیه و آله است، با فرزندان صحبت کرد: «قُلْ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَىٰ»^۳ بگو من از شما پاداشی نمی خواهم، به جز دوستی با خاندانم». امام حسن مجتبی علیه السلام با اشاره به این مسئله فرموده است: «هر کس عاشق و دوستدار ما اهل بیت باشد، در روز قیامت با شفاعت ما وارد بهشت خواهد شد. سوگند به خدایی که جان من در دست اوست، عمل هیچ بنده ای سودی به حالش نخواهد داشت، مگر اینکه ما اهل بیت را بشناسد و حق ما را ادا کند».^۴

آموزش احادیث و سخنان ائمه معصومین علیهم السلام هم فکر و ذهن کودکان را رشد می دهد و مانع از ورود افکار انحرافی می شود و هم زمینه علقه و ارتباط فرزند با اهل بیت علیهم السلام را فراهم می کند؛ چنانچه امام صادق علیه السلام فرموده است: «پیش از آنکه مرجئه (صاحب افکار باطل) بر شما پیشی بگیرند، به یاد دادن احادیث به فرزندان خود مبادرت کنید».^۵ امام علی علیه السلام نیز فرموده است: «از دانش ما به کودکان خود چیزی بیاموزید که خداوند به واسطه آن، سودشان بخشد و صاحبان افکار باطل با آرای خود بر آنان چیره نشوند».^۶

۲. الگوسازی

فرزندان از حالات و رفتار والدین، مربیان و دوستان خود الگوگیری می کنند؛ از این

۱. سلیمان قندوزی؛ *بنایع الموده*؛ ج ۱، ص ۷۸.

۲. محمد بن یعقوب کلینی؛ *اصول کافی*؛ ج ۲، ص ۱۳۹.

۳. شوری: ۲۳.

۴. حسن دیلمی؛ *ارشاد القلوب*؛ ج ۲، ص ۲۵۴.

۵. محمد تقی فلسفی؛ *حدیث تربیت*؛ ج ۱، ص ۱۳۰.

۶. محمد محمدی ری شهری؛ *میزان الحکمه*؛ ج ۱۴، ص ۷۱۰۷.

روست که پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله فرموده است: «أَكْرِمُوا أَوْلَادَكُمْ وَأَحْسِنُوا آدَابَهُمْ يُعْفَرْ لَكُمْ»^۱ فرزند خود را گرامی بدارید و او را خوب تربیت کنید تا آمرزیده شوید». روزی رسول خدا صلی الله علیه و آله هنگام نماز سجده‌ای از سجده‌های نماز را به صورت نامتعارفی طولانی نمود، با آنکه ایشان در حال نماز رعایت ضعیف‌ترین نمازگزاران را می‌نمود و نماز را خیلی طولانی نمی‌کرد. بعد از نماز اصحاب از حضرت علت طولانی شدن سجده را پرسیدند، حضرت فرمود: «در آن سجده حسنین علیهم السلام بر پشت من سوار شده و مشغول بازی بودند و من نخواستم خاطر آنها را مکرر کنم».^۲

احترام به فرزندان سبب می‌شود آنها از نحوه برخورد والدین نسبت به اهل بیت علیهم السلام، یاد کردن نام ائمه علیهم السلام با تکریم و احترام، سلام و صلوات فرستادن همراه اسم‌شان، برخاستن و دست بر سر نهادن و احترام به نام امام زمان علیه السلام، جشن گرفتن در روز میلاد ائمه علیهم السلام و غمگین بودن در روز شهادت‌شان، الگو بگیرند. البته کودکان و نوجوانان از دوستان خود نیز الگوگیری می‌کنند. بنابراین والدین باید دقت کنند که فرزندشان با دوستان اهل بیت علیهم السلام دوست باشند. امام علی علیه السلام فرموده است: «هر کس می‌خواهد بداند که آیا عاشق حقیقی ما اهل بیت است یا نه، به قلب خویش رجوع کند. اگر در دلش محبت دوستان ما هست، پس او دشمن ما نیست؛ دوست ماست، ولی اگر یکی از دوستان ما را در دلش دشمن می‌دارد، او دوستدار حقیقی ما نیست».^۳

۳. خاطره‌نگاری

والدین می‌توانند در روزهای شادی اهل بیت علیهم السلام با هدیه‌ای کوچک، پختن کیک خانگی یا غذای مورد علاقه بچه‌ها و یک برنامه ویژه در پارک یا شهر بازی و درست کردن کاردستی، جشن کوچکی بگیرند و به آنها بگویند این همه خوشحالی، به خاطر تولد یکی از انسان‌های بسیار خوب این دنیاست. بدین ترتیب شخصیت و

۱. همان، ج ۱، ص ۱۰۳.

۲. محمدباقر مجلسی؛ بحارالانوار؛ ج ۴۳، ص ۳۰۰.

۳. همان، ج ۲۷، ص ۵۳.

زندگی و خاطره اهل بیت علیهم السلام و مراسم و مجالس شان در ذهن کودکان، خاطره خوشی بر جای می‌گذارد. عیدی دادن، گرفتن جشن تکلیف، اعطای مدال و اهدای جوایز و تشویق‌ها در روز تولد معصومین علیهم السلام نیز می‌تواند تأثیرگذار باشد. رسول‌خدا صلی الله علیه و آله فرموده است: «هدیه، محبت می‌آورد»؛^۱ پس اگر این هدیه در ارتباط با خاندان عصمت و طهارت علیهم السلام باشد، طبیعی است که محبت آنان را در پی خواهد داشت.

شرکت دادن فرزند در اردوهای زیارتی و برنامه‌های خودجوش نوجوانان که کار گروهی انجام می‌دهند؛ مانند فعالیت‌هایی که در نیمه شعبان و برگزاری جشن دارند یا تشکیل هیأت و راه انداختن دسته عزاداری یا آراستن مسجد، حسینیه و تکیه و برنامه‌های ایستگاه‌های صلواتی آب، شربت و ... بسیار خاطره‌ساز، جذاب و زمینه‌ساز وابستگی به اهل بیت علیهم السلام است.

۴. حضور در اماکن زیارتی

بردن فرزندان به زیارت قبور مطهر اهل بیت علیهم السلام و برقراری رابطه عاطفی با ایشان، از جمله راهکارهای خاطره‌سازی است. برای مثال می‌توان در سفر مشهد به فرزندان گفت که امام رضا علیه السلام آن‌ها را می‌بیند و به حرف‌هایشان گوش می‌دهد. پس آن‌ها می‌توانند با امام درد دل کنند، همه حرف‌هایشان را به حضرت بزنند و در یک نقاشی، زیارت را به تصویر بکشند. والدین می‌توانند از خاطرات و صحبت‌ها و درد دل‌های خودشان با ائمه علیهم السلام و حاجت‌های برآورده شده و برآورده نشده‌شان بگویند تا بچه‌ها نحوه ارتباط با اهل بیت علیهم السلام را یاد بگیرند. بهتر است والدین اجازه دهند که فرزندان با دوستانشان از طریق مدرسه به زیارت بروند و تلاش کنند که فرزندان از غذای تبرکی حرم نیز استفاده کنند تا این سفر زیارتی برایشان خاطره‌ساز شود.

۵. داستان و شعرخوانی

از دیگر راه‌های ایجاد محبت اهل بیت علیهم السلام در فرزندان، استفاده از ابزار مناسب در دوران کودکی و نوجوانی است؛ چنانکه امام علی علیه السلام به امام حسن مجتبی علیه السلام فرمود:

۱. همان، ج ۷۴، ص ۹۴.

«فرزندم! قبل از اینکه دل نرم تو سخت شود و فکرت مشغول شود، من به تربیت تو اقدام کردم». ^۱ بنابراین والدین باید تربیت دینی فرزندشان را از کودکی آغاز نمایند؛ برای مثال برای کودک خود قصه‌هایی از مهربانی ائمه علیهم السلام از کتاب‌هایی با تصویرسازی‌های خیال‌انگیز تعریف کنند تا بچه‌ها با ائمه علیهم السلام انس بگیرند و شیرینی کلام اهل بیت علیهم السلام و عمق حکمت‌های آنان را دریابند تا از طریق سخنان‌شان، شیفته شخصیت‌شان شوند. ^۲ امام رضا علیه السلام فرموده است: «اگر مردم خوبی‌های حرف‌ها و تعالیم ما را بشناسند، از ما پیروی می‌کنند». ^۳

شعر نیز به خاطر آهنگ موزونی که دارد، غالباً بیشتر در ذهن کودکان می‌ماند و به خاطر قابلیت‌هایی که در حمل بار معنایی دارد، می‌تواند مطالب زیادی را به آنان منتقل کند. استفاده از قالب‌های شعر کودکانه می‌تواند در تشدید حبّ فرزندان به اهل بیت علیهم السلام و بالا بردن اطلاعات آن‌ها در وادی ولایت کمک کند. برای مثال می‌تواند شعر «مَنْ مَاتَ عَلَى حُبِّ عَلِيٍّ، مَاتَ شَهِيداً» را به آن‌ها بیاموزند که به روایت پیامبر صلی الله علیه و آله اشاره دارد که فرمود: «مَنْ مَاتَ عَلَى حُبِّ آلِ مُحَمَّدٍ مَاتَ شَهِيداً»؛ هر کس با محبت آل محمد از دنیا برود، شهید مرده است».

برخی از بهترین کتاب‌های مفید برای داستان و شعرخوانی برای کودکان و نوجوانان عبارتند از: «من اهل بیت علیهم السلام را دوست دارم»، «دائرة المعارف سبک زندگی اهل بیت علیهم السلام» و «پیامبر صلی الله علیه و آله و قصه‌هایش» تألیف غلامرضا حیدری ابهری؛ «هفت حکایت از بچه‌ها و حضرت علی علیه السلام» اثر مصطفی رحماندوست؛ «چه شمشیر زیبایی» اثر مجید ملامحمدی؛ «قصه‌های شیرین اهل بیت علیهم السلام» اثر محسن نعماء و «فاطمه و فاطمه علیهم السلام» اثر سید محمد مهاجرانی.

مقارن‌سازی با زیبایی‌ها نیز شیوه‌ای است که امامان معصوم علیهم السلام هم به کار می‌بردند؛ برای مثال برای معرفی امام زمان علیه السلام در روایات مختلف، تعابیر زیبایی به کار رفته

۱. محمد بن حسین شریف الرضی؛ نهج البلاغه؛ نامه ۳۱.

۲. جواد محدثی؛ عشق برتر؛ ص ۷۱.

۳. محمد بن یعقوب کلینی؛ اصول کافی؛ ج ۱، ص ۱۹۳.

۴. محمدباقر مجلسی؛ بحارالانوار؛ ج ۲۳، ص ۲۳۲.

است؛ از جمله رسول خدا ﷺ فرموده است: «الْمَهْدِيُّ طَاوُوسٌ أَهْلِ الْجَنَّةِ»^۱ مهدی، طاووس بهشتیان است». از آنجا که کودکان با محسوسات بهتر می‌توانند ارتباط برقرار کنند، مقارن‌سازی اهل بیت ﷺ با این‌گونه زیبایی‌ها در ذهن آنان بیشتر نفوذ می‌کند و استقرار می‌یابد.

نتیجه‌گیری

یکی از وظایف والدین نسبت به فرزندان، تربیت دینی آنان و ایجاد محبت اهل بیت ﷺ در قلب فرزندان است. برای ایجاد چنین محبتی، باید زمینه‌سازی کرد و با انتخاب همسر شایسته، به چنین مسئله‌ای اهتمام داشت؛ زیرا بی‌شک روحیات و ویژگی‌های خلقی والدین در فرزند تأثیرگذار است. در انتخاب همسر باید به مسئله تربیت دینی فرزندان توجه شود که آیا چنین همسری می‌تواند محبت اهل بیت ﷺ را در فرزند ایجاد کند؟ توجه مادر در دوران بارداری و نوزادی به فرزند نیز از اهمیت بسیاری برخوردار است. ایجاد شناخت و معرفت اهل بیت ﷺ در ذهن فرزند، خاطره‌سازی با اهل بیت ﷺ، الگوسازی و داستان‌گویی و شعرخوانی از اهل بیت ﷺ برای فرزند نیز راهکارهایی برای ایجاد محبت اهل بیت ﷺ در کودکان و نوجوانان است. دعای والدین برای فرزندان نیز از تأثیرگذارترین عوامل ایجاد محبت اهل بیت ﷺ در قلب فرزندان است؛ دعاهایی که قرآن کریم نیز به آن اشاره کرده است: «رَبَّنَا وَاجْعَلْنَا مُسْلِمِينَ لَكَ وَمِنْ ذُرِّيَّتِنَا أُمَّةً مُسْلِمَةً لَكَ»^۲ پروردگارا! ما را تسلیم خود قرار ده و از نسل ما امتی که تسلیم تو باشند، قرار ده». تکیه بر تقوا و دانش در طریقت کافری است

راهرو گر صد هنر دارد، توکل بایدش^۳

فهرست منابع

کتاب

۱. ابراهیمی اقلیدی، علی؛ اصول فرزندداری؛ قم: نشر تهذیب، ۱۳۸۹ ش.

۱. همان، ج ۵۱، ص ۱۰۵

۲. بقره: ۱۲۸.

۳. سایت گنجور؛ غزلیات حافظ؛ غزل ۲۷۶.

۲. ابن شعبه حرانی، حسین بن علی؛ *تحف العقول*؛ ترجمه صادق حسن زاده؛ [بی جا]: نشر آل علی، ۱۳۸۲ ش.
۳. انصاریان، حسین؛ *نظام خانواده در اسلام*؛ قم: نشر ام ابیها، ۱۳۸۰ ش.
۴. خمینی، سید روح الله؛ *صحیفه امام*؛ تهران: مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی علیه السلام، ۱۳۸۹ ش.
۵. دیلمی، حسن؛ *ارشاد القلوب*؛ قم: [بی نا]، ۱۳۷۶ ش.
۶. شریف الرضی، محمد بن حسین؛ *نهج البلاغه*؛ تصحیح صبحی صالح؛ چاپ اول، قم: هجرت، ۱۴۱۴ ق.
۷. شوشتری، قاضی نورالله؛ *احقاق الحق*؛ قم: کتابخانه آیت الله مرعشی نجفی علیه السلام، ۱۴۰۹ ق.
۸. طبسی، محمدجواد؛ *حقوق فرزندان در مکتب اهل بیت علیهم السلام*؛ قم: نشر دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۸۳ ش.
۹. غزالی، محمد؛ *احیاء علوم الدین*؛ تهران: انتشارات امیرکبیر، ۱۳۸۵ ش.
۱۰. فلسفی، محمدتقی؛ *حدیث تربیت*؛ [بی جا]: پیام آزادی، ۱۳۷۵ ش.
۱۱. قرائتی، محسن؛ *تفسیر نور*؛ تهران: مرکز فرهنگی درس‌هایی از قرآن، ۱۳۸۶ ش.
۱۲. قندوزی، سلیمان؛ *ینابیع الموده*؛ بیروت: تاریخ الاصدار، ۱۴۱۸ ق.
۱۳. کلینی، محمد بن یعقوب؛ *اصول کافی*؛ چاپ چهارم، قم: نشر دارالکتب الاسلامی، ۱۳۶۵ ش.
۱۴. مجلسی، محمدباقر؛ *بحار الانوار*؛ بیروت: مؤسسه الوفاء، ۱۴۰۴ ق.
۱۵. محدثی، جواد؛ *عشق برتر*؛ قم: نشر دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۹ ش.
۱۶. محمدی ری شهری، محمد؛ *میزان الحکمة*؛ ترجمه حمیدرضا شیخی؛ [بی جا]: انتشارات سازمان چاپ و نشر، ۱۳۸۱ ش.
۱۷. مصباح یزدی، محمدتقی؛ *اخلاق در قرآن*؛ قم: مؤسسه علمی پژوهشی امام خمینی علیه السلام، ۱۳۸۶ ش.

۱۸. نوری، حسین بن محمد تقی؛ مستدرک الوسائل؛ بیروت: مؤسسه آل‌البیت علیهم‌السلام لایحیاء التراث، ۱۳۸۳ ق.

سایت

سایت گنجور؛ غزلیات حافظ.

<https://ganjoor.net/hafez/>